

Quo Vadis magyar napenergia piac 2022. május 2. után?

VI. alkalom összefoglaló

2022. június 21-én tartottuk az MNB-ZKK Napenergia Fórum évadzáró alkalmát. A Fórum arra kereste a választ, hogy a hálózati engedélyesek május 2-ai közzététele után, miszerint a teljes magyarországi nagyfeszültségű, valamint nagy/középfeszültségű alállomásokon kiadható aktuális szabad (elérhető) erőművi csatlakozási kapacitások mértéke 0 MVA, valamint az átviteli rendszerirányító, a villamosenergia-rendszer teljesítmény-egyensúlyának és a kiegyenlítő szabályozási kapacitásoknak a biztosíthatósága szempontjából a villamosenergia-rendszerbe befogadható időjárásfüggő erőművi kapacitás mértékét (korlátját) ugyancsak 0 MVA-ban állapította meg, hogyan lehet mégis továbblépni a naperőművi fejlesztésekkel.

Kaderják Péter, a ZKK vezetője bevezető előadásában azt járta körül, hogy melyek a naperőművek által okozott potenciális problémák a villamosenergia-rendszerben (például menetrendezés pontatlansága, gyenge menetrend tartási képesség, negatív nagykereskedelmi árazási hatások) és milyen eszközöket tudhat bevonni ezek feloldására enyhítésére a szabályozás. A rugalmassági képességek fejlesztésének előírását szerinte egy átfogó koncepcióalkotás kell, hogy megelőzze, amely meghatározza, hogy milyen rugalmassági kínálatra lenne szükség a problémák kezeléséhez, mit tudnának ebből biztosítani a régi és a jövőbeni naperőműves rendszerek, megfelelőek-e a MAVIR rendszerszintű szabályozási piacainak termékei a rugalmassági kínálat feltárásához és eléréséhez, illetve hogyan lenne érdemes ezeket a termékeket fejleszteni a hatékonyabb eredmény érdekében. Amennyiben pedig elindulunk a rugalmassági piacépítés irányába, azt is érdemes tágabb perspektívában megtervezni. Kiemelte, hogy fontos szempont a költséghatékonyság (akkumulátorok, vs. rugalmasság fejlesztés) és a szabályozási piacok régiós összekapcsolásának pozitív hatásával is ajánlott számolni, amit tovább erősíthet az elosztói rugalmassági piac felállítása. Végül kifejtette: a HMKE-k integrációja felé is érdemes a jövőben nyitni, amely egy hatalmas potenciállal rendelkező, egyelőre teljesen elhanyagolt terület.

Batta Gergő, a MAVIR rendszerirányítási és piacműködtetési igazgatója ismertette, hogy milyen újfajta kiszámíthatatlanságot visz a naperőművi termelés a villamosenergia-rendszerbe (VER), és miért korlátos a VER befogadóképessége további naperőművi kapacitásokra vonatkozóan. **Alföldy-Boruss Márk a Technológiai és Ipari Minisztérium helyettes-államtitkára** ezt követően elmondta, hogy a Nemzeti Energia Stratégia naperőművi kapacitás célszámai mellett továbbra is elkötelezett a szabályozás, ennek megfelelően a naperőművek VER-be integrálhatóságát számos ponton támogatja a kormány, mint például hálózatfejlesztés támogatásával, a villamosenergia-tárolás elterjedésének sokféle ösztönzésével (a hazai gyártás szintjén, az új megújuló erőművi projektek mellett előírásként, illetve legalább 500 MW tároló telepítésének közvetlen támogatása formájában), az olyan új piaci szereplők és szerepkörök (aggregátor, energiaközösségek) villamosenergia-piaci implementációjával, amelyek a decentralizált rugalmassági képességek összefogásával, illetve a helyben lévő termelés és fogyasztás összehangolásával a VER szabályozási képességét tovább javíthatják, végül a forrásoldali portfólió bővítésének, azaz szabályozó CCGT erőművek építésének ösztönzésével.

Olaszi Bálint, az Ewiser fejlesztője példákkal illusztrálva bemutatta, hogy a rendszerszintű szabályozási termékek és piacok 'naperőmű-barátabb' átalakításával már a most termelő naperőműveket is a jelenleginél sokkal nagyobb mértékben be lehetne vonni a hazai VER szabályozási képességének növelésére. Egy ilyen újrastrukturálás azon túl, hogy több naperőművi

kapacitás beengedését tenné lehetővé, jelentős költségcsökkentést is eredményezhetne a rendszerirányító, és így minden rendszerhasználó számára.

Végül **Mészáros Lajos, a Magyar Napelem és Napkollektor Szövetség vezető tervezője** szintén amellet érvelt, hogy a naperóművek nem csak a probléma okozói, hanem részben megoldói is lehetnek, ehhez intenzívebb párbeszédre van szükség a szereplők között, és ennek eredményeként egy kiszámítható rendszer lefektetésére.

Összességében elmondható, hogy egy új időszak kezdeténél állunk, már nem lehet a naperóművekről a rugalmassági képességek fejlesztése nélkül beszélni, a naperóművi kapacitás további növekedésének kulcsa, hogy az eddigi rugalmassági piacainkat milyen 'okosan' tudjuk az új kihívások és lehetőségek mentén átszervezni, kibővíteni (régiós összekapcsolás), és újakat (elosztói rugalmassági piac) létrehozni.